

Segelsport i Brytningstid

USS-are får köpa praktverk till specialpris

Varför ser våra segelbåtar ut som de gör? En stor del av förklaringen finns i den utveckling av kappseglingens båtar som ägde rum i vårt land i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Denna del av seglingshistorien finns nu dokumenterad i det gedigna praktverket "Segelsport i brytningstid – sedd via Gunnar Mellgrens ritstift".

Boken är utgiven av Gaff Yacht Societys stiftelse, med stöd bl a av Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur. Detta mastodontverk i praktfullt fyrfärgstryck väger nästan 3 kg och omfattar 560 sidor i formatet 22 x 30 cm i blått klotband med skyddsomslag. Författare är USS-arna Jan Pettersson och Ingrid Eriksson (55-ans Rio) i nära samarbete med båtshistorikern Per Hellgren. För den utsökta grafiska utformningen svarar Gustaf Holgersson tillsammans med USS-aren Annika Ahlstedt (Ljungströmsbåt). Utöver dessa har en mängd personer varit inblandade i detta mångåriga projekt, med illustrering och bildbehandling, research, planering, kontroller m m.

Boken är en hart när ousinlig källa till information om vad som hänt inom svensk segelsport under 1800-talet och tidigt 1900-tal och kommer att bli standardverket om svensk segling för denna period. Främst behandlas tiden från 1882 tills skärgårdskryssarregeln introducerades 1908. Stort utrymme ges åt Gunnar

Mellgrens konstruktioner – en svensk konstruktör som låg i framkant när det gällde att utnyttja material och mätregler för att skapa de snabbaste kappseglingens båtar man dittills hade skådat. Hans konstruktioner dominerade kappseglingarna, framför allt på västkusten.

Det märkliga är att Mellgrens båtar ger ett helt modernt intryck, lätta skapelser med raka linjer, delade lateralplan och fenkölar i stål. Hans fenkölsracer Ester var

den snabbaste och otroligt nog finns det en chans att vi får återse henne under segel. Sommaren 2015 bärgades hon efter 75 år på botten utanför Örnsköldsvik och blir förhoppningsvis renoverad. Ester ritades av Gunnar Mellgren 1901 för att på KSSS vägnar försvara Tivolipokalen mot en finländsk utmanare. Pokalen som var hett eftertraktad hade satts upp av Gröna Lund i Stockholm 1895 för främjandet av seglarutbytet mellan Sverige och Finland. I boken ägnas Ester ett 18 sidor långt, rikt illustrerat kapitel med både gamla bilder och nya från bärgningen.

Dessutom beskrivs andra kända båtar, seglare, kappseglingar och hur segelsporten utvecklades, även internationellt. Det finns ritningar och över 1000 foton, biografier över konstruktörer, en utförlig bibliografi över svensk och nordisk seglingslitteratur och ett omfattande båtregister. Och mycket mer!

"Segelsport i brytningstid" kommer att bli en bibel för var och en som intresserar sig för segelsportens tidiga år. Boken kan beställas från Gaff Yacht Societys Stiftelse för 660 kr. Gå in på <http://gys-stiftelse.se> och välj "GYS publikationer".

USS-are som besöker klubbhuset under expeditionstiden på onsdagskvällar kan där få köpa boken för specialpriset 500 kr. Den givna julklappen eller födelsedagspresenten är en intresserad seglare!

Per Nilson

Ester